

Марина Драна,аспірантка кафедри права та
правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
університету
імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1595-0874>

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Стаття присвячена вивченню питання адміністративно-правового механізму формування і реалізації державної регіональної політики, визначенню його поняття та ознак. Наведено наукові погляди на формування дефініції «механізм», «правовий механізм», «адміністративно-правовий механізм».

Констатовано, що функціонування держави, як цілісного утворення, та її регіонів, як складових елементів, з високим рівнем ефективності залежить від цілого ряду чинників, як внутрішніх так і зовнішніх

Акцентовано, що регіональна політика має формуватися для кожного регіону окремо та органічно поєднуватися в політику на рівні держави в цілому.

Відзначено, що у сфері публічного адміністрування провідне місце серед наявних інструментів, що здійснюють регулювання суспільних відносин, посідає правовий механізм. Зважаючи на отримані результати дослідження, наведено власне бачення дефініції «адміністративно-правовий механізм формування і реалізації державної регіональної політики» під яким пропонуємо розуміти систему нормативно визначеного інструментарію, що застосовується органами публічної влади, з метою врегулювання функціонування регіонів та адміністративно-правового забезпечення їх соціально-економічної сфери, шляхом розподілу між суб'єктами провадження регіональної політики повноважень, прав та відповідальності, з обов'язковим моніторингом їх діяльності, що передбачає зворотній зв'язок суб'єктів.

Вказано, що важливим елементом формування і реалізації державної регіональної політики є адміністративно-правовий механізм, що забезпечує соціально-економічне зміцнення регіонів країни та є базисом їх сталого та збалансованого розвитку, завдяки ефективному використанню державних ресурсів.

Наголошено, що механізм формування і реалізації державної регіональної політики створює умови для ефективного управління, правильної координації зусиль на різних рівнях влади, адекватного фінансування та врахування локальних потреб, що є основою для сталого розвитку країни в цілому, в ході реалізації її стратегічних завдань.

Ключові слова: державна регіональна політика, етапи провадження, управлінські рішення, нормативно-правове забезпечення, адміністративна реформа, адміністративно-правовий механізм.

Драна М.

Concept and features of the administrative-legal mechanism for the formation and implementation of state regional policy

The article is devoted to the study of the issue of the administrative-legal mechanism of the formation and implementation of state regional policy, the definition of its concept and features. Scientific views on the formation of the definition of «mechanism», «legal mechanism», «administrative-legal mechanism» are presented.

It is stated that the functioning of the state, as an integral entity, and its regions, as constituent elements, with a high level of efficiency depends on a number of factors, both internal and external

It is emphasized that regional policy should be formed for each region separately and organically combined into policy at the level of the state as a whole.

It is noted that in the field of public administration, the leading place among the existing instruments that regulate social relations is occupied by the legal mechanism. Taking into account the results of the study, our own vision of the definition of «administrative and legal mechanism for the formation and implementation of state regional policy» is presented, under which we propose to understand the system of normatively defined tools used by public authorities to regulate the functioning of regions and administrative and legal support for their socio-economic sphere, by distributing

powers, rights and responsibilities between the subjects of regional policy implementation, with mandatory monitoring of their activities, which provides for feedback from subjects.

It is indicated that an important element of the formation and implementation of state regional policy is the administrative and legal mechanism that ensures the socio-economic strengthening of the country's regions and is the basis for their sustainable and balanced development, thanks to the effective use of state resources.

It is emphasized that the mechanism for the formation and implementation of state regional policy creates conditions for effective management, proper coordination of efforts at different levels of government, adequate financing and consideration of local needs, which is the basis for the sustainable development of the country as a whole, in the course of implementing its strategic objectives.

Keywords: state regional policy, stages of implementation, management decisions, regulatory and legal support, administrative reform, administrative and legal mechanism.

Постановка проблеми. Питання формування і реалізації регіональної політики хоч і постійно обговорювалось всі роки існування незалежної України, проте не знайшло належного вирішення. Це в свою чергу призвело до диспропорції у рівні розвитку регіонів, рівні економіки, рівні вирішення соціальних питань, появи дотаційних регіонів.

Функціонування держави, як цілісного утворення, та її регіонів, як складових елементів, з високим рівнем ефективності залежить від цілого ряду чинників, як внутрішніх так і зовнішніх. Внутрішні чинники мають безпосередній вплив на формування та життєдіяльність регіонів, розвиток суспільних відносин, підприємництва та економіки. Висока результативність останніх є показником грамотно організованої та ефективно впроваджуваної регіональної політики. Саме це спонукає до подальших наукових пошуків шляхів ефективного формування і реалізації державної регіональної політики.

Ольга Шевченко відзначила, що чітка систематизація принципів здійснення державної регіональної політики, врахування наслідків впливу реформи місцевого самоврядування на державну регіональну політику, втілення підходів *local development* та *place-based policy* у регіональну політику, виділення різних типів територій як об'єктів регіональної політики є новітніми ключовими рисами сучасної регіональної політики в Україні [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню правового механізму формування і реалізації державної регіональної політики присвячено праці таких дослідників як: Н. Бондарчук, А. Бутова, І. Гарашук, З. Герасимчука, Л. Гринів, В. Кисіль, В. Кравців, Т. Миронової, Н. Нижник, Н. Попадинець, С. Романюка, В. Трегубчака, Ю. Харченко, Л. Чернюк та ін.

Метою статті є аналіз наукових поглядів на питання розуміння змісту адміністративно-правового механізму та формування поняття та виділення ознак адміністративно-правового механізму формування і реалізації державної регіональної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Показники стабільності та зміцнення національної економіки напряму залежать від рівня соціально-економічного розвитку громад, які формують регіони. В ході розробки та впровадження регіональної політики вбачається за необхідне враховувати територіальні ознаки, галузеву належність та кліматичні складові, людський капітал. Саме ці ознаки формують розуміння того, що регіональна політика має формуватися для кожного регіону окремо та органічно поєднуватися в політику на рівні держави в цілому.

О. О. Сасенко відзначає, що теоретичне дослідження та нові методологічні підходи в системі регіонального розвитку дозволяють визначити, що політика соціально-економічного розвитку регіону (адміністративна область) представляє собою формування цілей щодо розвитку продуктивних сил та забезпечення комплексного і гармонійного його функціонування з обґрунтуванням організаційних, економічних та інституційних важелів ринкових перетворень. Відповідно предметом діяльності регіональних владних структур щодо формування та реалізації цієї політики є визначення цілей розвитку відповідних територіальних соціально-економічних систем [2, с. 54].

Триваючі процеси регіонального розвитку проявляють певні негативні тенденції цієї діяльності публічної влади. Ці тенденції можуть бути різноманітними, і вони впливають на економічний, соціальний, екологічний та політичний стан регіонів. Ось деякі з основних негативних тенденцій: відставання окремих регіонів від загальнонаціонального рівня розвитку; зниження інвестиційної привабливості та відтік капіталу; зменшення кількості робочих місць, високий рівень безробіття; міграція населення та зниження рівня народжуваності; посилення соціальної нерівності між регіонами; погіршення екологічної ситуації; відсутність ефективних механізмів управління; низький рівень розвитку інфраструктури в депресивних

регіонах; інертність економік регіонів, відсутність сучасних індустрій та підприємств. Негативні тенденції у регіональному розвитку є результатом складної взаємодії різних факторів. Задля покращення ситуації важливо впроваджувати ефективну політику на державному та місцевому рівнях, що зможуть подолати ці проблеми, а також створення умов для сталого економічного зростання в усіх регіонах.

Політична реформа, що триває в Україні, суттєво видозмінює систему управління в державі. Проте, процес переходу влади з «центру» на «місця» уповільнюється через відсутність дієвого правового механізму формування та реалізації державної регіональної політики. Тож вважаємо за потрібне дослідити поняття та структуру цього елементу процесу формування та провадження регіональної політики.

У сфері публічного адміністрування провідне місце серед наявних інструментів, що здійснюють регулювання суспільних відносин, посідає правовий механізм. Основне його завдання полягає у приведенні до нормативно закріплених вимог і дозволів поведінки суб'єктів суспільних відносин у тій чи іншій сфері, шляхом застосування певних правових засобів. Належне його функціонування та реалізація правових засобів забезпечується обов'язковою участю у цих відносинах органів держави.

Щодо семантики терміну «правовий механізм» (Lawmechanisms), енциклопедичний словник з державного управління відзначає – це комплекс взаємопов'язаних юридичних засобів, який об'єктивовано на нормативному рівні, необхідний та достатній для досягнення певної мети. Правовий механізм визначається як особлива конструкція позитивного права яка поєднує певне коло правових засобів, серед яких: права, обов'язки, заборони, принципи, презумпції, терміни, процедури, заходи відповідальності, заходи заохочення тощо. Правовий механізм можна визначити як юридичну технологію, призначену для реалізації правових інтересів суб'єктів права, наділений системним характером, що передбачає не довільне поєднання різних юридичних феноменів, а упорядковану, взаємопов'язану сталу сукупність правових інструментів, які в цілісності утворюють довершену інструментальну структуру [3, с. 423].

На думку Т. І. Тарахонич правовий механізм – певна конструкція, яка передбачає дію послідовно організованих юридичних засобів, що дають змогу досягти конкретної юридичної цілі з дотриманням відповідної процедури. Кожна ланка такого механізму є самостійним комплексом юридичних засобів» [4, с. 13]

З огляду на зміст і властивості «правового механізму» варто відзначити, що він на відміну від «механізму правового регулювання», не наділений достатньою якісною спроможністю регулювати правові відносини. Тож варто звернути увагу на зміст поняття «механізм правового регулювання».

Н. Г. Єршова правові механізми характеризує як певні «комплекти» юридичних засобів, які мають нормативне закріплення та орієнтовані при їх практичному використанні на реалізацію суб'єктами своїх інтересів і досягнення тієї чи іншої цілі як наслідку правового регулювання визначених суспільних відносин. Конкретний правовий механізм як цілісна, взаємопов'язана структура відображає послідовні стадії юридичної діяльності (громадян, організацій, посадових осіб, органів публічної влади) та різноманітні правові засоби, варіанти їх взаємодії на кожній стадії [5, с. 181].

Охарактеризовані механізми направлені на спільний для них результат – реалізацію, з високим ступенем ефективності, регульованого процесу з повним дотриманням приписів правових норм, з урахуванням контексту застосування. Будь-який варіант розуміння правового механізму наділяється здатністю належним чином здійснити організацію та ефективну реалізацію визначеного контекстом процесу, в нашому випадку – процес формування і реалізації державної регіональної політики.

Варто відзначити, що адміністративне право наділено специфічними завданнями у механізмі правового регулювання, саме воно являє собою інструментарій управління процесами у суспільстві.

С. Г. Стеценко характеризує механізм адміністративно-правового регулювання як сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права [6, с. 624].

Усім правовим регулюванням суспільних відносин у сфері адміністративного права займається система правових засобів, яка включає різноманітні інструменти та механізми. Вони забезпечують виконання норм адміністративного права та регулюють поведінку учасників адміністративних правовідносин. Основними серед них виступають: адміністративно-правові норми; адміністративно-правові акти; адміністративне правозастосування; адміністративна відповідальність; адміністративно-правові засоби захисту прав і свобод; адміністративні процедури; нормативно-правові акти та акти органів виконавчої влади; адміністративне управління.

О. Труш, в своїй праці, розглядає механізм реалізації державної політики з точки зору його дуальної природи, зазначаючи що його можна розглядати в широкому і у вузькому значенні. У першому випадку,

державна політика реалізується через державний механізм управління, до складу якого входять механізми державного управління, місцевого самоврядування, механізми функціонування громадського і приватного секторів тощо. У другому - реалізація державної політики здійснюється за допомогою комплексного механізму державного управління, який включає набір окремих механізмів (правовий, організаційний, економічний тощо), що дозволяє реалізувати конкретний напрямок державної політики, відповідно до сфер суспільної діяльності» [7, с. 420].

У своєму дисертаційному дослідженні Т.А. Шумейко, доходить висновку, що адміністративно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні – це юридична конструкція, якою окреслено засновану на нормах чинного законодавства взаємоузгоджену систему нормативно-правових, інституційних, правозастосовних й організаційних форм і засобів, які сукупно, цілісно та послідовно впливають на суб'єкти, відносини і процеси у сфері обігу зброї, виконуючи таким чином завдання формування та реалізації державної політики у відповідній сфері [8, с. 125].

З огляду на досліджені наукові погляди щодо змісту механізму правового регулювання варто відзначити, що держава, в особі своїх уповноважених органів, забезпечує реалізацію різноманітних задач і програм, реформаційних заходів, які мають на меті досягнення конкретного результату і вирішення суспільних задач. Одним з основним завдань сьогодення для України є формування та реалізація регіональної політики, що охоплює доволі різноманітний спектр управлінських задач, які покликані стимулювати розвиток регіонів та знизити рівень дисбалансу. Допомогти в досягненні означених результатів має запроваджений дієвий, з високим рівнем ефективності, адміністративно-правовий механізм.

Зважаючи на отримані результати дослідження, наводимо власне визначення поняття «адміністративно-правовий механізм формування і реалізації державної регіональної політики», під яким пропонуємо розуміти - це система нормативно визначеного інструментарію, що застосовується органами публічної влади, з метою врегулювання функціонування регіонів та адміністративно-правового забезпечення їх соціально-економічної сфери, шляхом розподілу між суб'єктами провадження регіональної політики повноважень, прав та відповідальності, з обов'язковим моніторингом їх діяльності, що передбачає зворотній зв'язок суб'єктів.

Враховуючи те, що адміністративно-правовий механізм формування і реалізації державної регіональної політики є системною та комплексною діяльністю державної влади, він наділяється певними характеристизуючими ознаками.

Деякі автори зауважують, що адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері запобігання домашньому насильству має свої характерні ознаки, серед яких необхідно зауважити такі як: а) системний характер; б) самостійність елементів вказаного адміністративно-правового механізму під час виконання функцій щодо запобігання домашньому насильству; в) характерний суб'єктний склад органів, на яких покладено функції запобігання домашньому насильству; г) співпраця між суб'єктами реалізації державної політики у сфері запобігання домашньому насильству під час виконання завдань у вказаному напрямі державного регулювання; г) реалізація вказаного механізму з допомогою адміністративно-правових норм; д) плановість; е) безпосередній характер дії вказаного механізму; є) звітний характер вказаного виду діяльності [9, с. 51].

Ознаки адміністративно-правового механізму провадження державної регіональної політики мають важливе значення для її формування та реалізації, оскільки вони визначають, як на практиці впроваджуються завдання та цілі державної регіональної політики на рівні конкретних регіонів. Адміністративно-правовий механізм забезпечує правову основу для здійснення цієї політики та забезпечує ефективну взаємодію між органами влади на різних рівнях.

Приймаючи до уваги сутність правового механізму, розуміння сутності формування та реалізації державної політики у відповідній сфері, Т. Шумейко доходить думки, що основними специфічними рисами адміністративно-правового механізму формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в нашій державі є наступні його особливі ознаки:

1) має цілісний системно-організаційний характер, що визначається метою, завданнями та функціями державної політики у відповідній сфері (передбачає існування відносно гармонійної структури і те що всі суб'єкти формування та реалізації політики а також суб'єкти, на котрих спрямований управлінський вплив будуть сприяти об'єктивації мети цього механізму);

2) ґрунтується на нормативно-правовій основі (на сукупності нормативно-правових актів);

3) в процесі свого функціонування поширюється на визначене коло суб'єктів (суб'єкти державної влади; суб'єкти громадянського суспільства; суб'єкти, які набувають статусу суб'єкта дозвільної системи та суб'єкта відносин стосовно зброї);

4) враховує: а) потребу дотримання «золотої середини» між приватними та публічними інтересами; б) специфіку управлінської діяльності, адміністративно-правових процедур (дозвільного характеру) та адміністративно-правових відносин;

5) у практичній дійсності об'єктивується за рахунок управлінської та забезпечувальної діяльності, а також відносин (похідних процесів), що виникають між фізичними (юридичними особами) та державними органами що формують та/або реалізують відповідну державну політику [10, с. 173-174].

Адміністративно-правовий механізм формування і реалізації державної регіональної політики являє собою важливий елемент управлінської діяльності, який спрямовує свою дію на забезпечення ефективного розвитку регіонів, з урахуванням специфіки кожного з них та наділяється такими основні ознаками:

1. В його основу закладено нормативно-правову базу: адміністративно-правовий механізм будується та функціонує на основі відповідних нормативно-правових актів, якими регулюються всі процеси формування та реалізації державної регіональної політики;

2. Йому притаманна інституційна організація: для ефективної реалізації державної регіональної політики важливе значення має організація взаємодії відповідних суб'єктів на різних рівнях: центральному, регіональному та місцевому;

3. Включає в себе управлінську та виконавчу діяльність: адміністративно-правовий механізм вимагає злагодженої координації діяльності органів влади на різних рівнях, що дозволяє забезпечити високу ефективність реалізації політики на місцях;

4. Вимагає фінансово-економічного забезпечення: одна з ключових ознак цього адміністративно-правового механізму, поєднуючи державне фінансування, використання місцевих бюджетів, а також здійснюючи активне залучення різних форм партнерства для досягнення поставлених цілей;

5. Реалізує моніторинг і оцінку результатів: оцінка рівня ефективності реалізації державної регіональної політики є важливим елементом адміністративно-правового механізму. Це включає створення системи моніторингу для оцінки виконання програм, ефективності інвестицій і соціальних програм на регіональному рівні;

6. Стимулює залучення громадськості та соціальних партнерів: активна участь громадськості та місцевих організацій у формуванні та реалізації регіональної політики забезпечує більш тісний зв'язок між органами влади та населенням, а також дозволяє враховувати інтереси різних соціальних груп;

7. Наділений гнучкістю і адаптивністю: враховую те, що регіони можуть мати різні соціально-економічні умови, адміністративно-правовий механізм має бути достатньо гнучким, щоб адаптуватися до змінюваних умов і потреб кожного конкретного регіону та ситуації в країні в цілому.

Ці ознаки взаємодіють між собою та забезпечують ефективне формування й реалізацію державної регіональної політики, орієнтуючись на сталий розвиток і підвищення якості життя в різних регіонах країни та їх населення.

Висновки. Підсумовуючи отримані в ході дослідження результати можна відзначити, що адміністративно-правовий механізм формування і реалізації державної регіональної політики є важливим елементом, що забезпечує соціально-економічне зміцнення регіонів країни та є базисом їх сталого та збалансованого розвитку, завдяки ефективному використанню державних ресурсів. Він створює умови для ефективного управління, правильної координації зусиль на різних рівнях влади, адекватного фінансування та врахування локальних потреб, що є основою для сталого розвитку країни в цілому, в ході реалізації її стратегічних завдань.

Список використаних джерел

1. Шевченко О. Принципи реалізації державної регіональної політики стають основою для розроблення заходів з вирішення критичних проблем розвитку регіонів. *Національний інститут стратегічних досліджень*, 2021. URL: <https://niss.gov.ua/news/novini-nisd/principi-realizacii-derzhavnoi-regionalnoi-politiki-stayut-osnovoyu-dlya> (дата звернення: 12.02.2025).
2. Саєнко О. О. Основні підходи до організації та інституційного забезпечення державної регіональної політики. *Інтелект XXI*. 2015. № 5. С. 52–59.
3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ: НАДУ, 2010. 820 с.

4. Тараконич Т. І. Механізм дії права, механізм регулювання, механізм реалізації права: особливості взаємодії. *Право*. 2010. Вип. 50. С. 12–18.
5. Єршова Н. Г. Поняття правового механізму в контексті публічної політики: міжнародний досвід для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. №19-20. С. 179-185. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19-20_2020/30.pdf (дата звернення: 14.02.2025).
6. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ: Атіка. 2007. 624 с.
7. Труш О. О. Механізми реалізації державної політики у сфері цивільного захисту в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2010. Вип. 4. С. 420-426. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2010_4_64 (дата звернення: 12.02.2025).
8. Шумейко Т. А. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні : дис.... док. юрид. наук: 12.00.07. Київ. 2022. 504 с. URL: <https://cutt.ly/qrs2dDfX> (дата звернення: 13.02.2025).
9. Боровик А. В., Томчук А. В. Адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері запобігання домашньому насильству. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2021. № 49. С. 49-52. URL: <https://cutt.ly/Vrs2jwg9> (дата звернення: 14.02.2025).
10. Шумейко Т. А. Поняття та ознаки адміністративно-правового механізму формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні. *Юридична наука*. 2020. № 8. С. 169–176.

References

1. Shevchenko, O. (2021). Pryntsypy realizatsii derzhavnoi rehionalnoi polityky staiut osnovoiu dlia rozroblennia zakhodiv z vyreshennia krytychnykh problem rozvytku rehioniv [The principles of implementing state regional policy become the basis for developing measures to address critical regional development problems]. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/news/novini-nisd/principi-realizatsii-derzhavnoi-regionalnoi-politiki-stayut-osnovoyu-dlya> [in Ukrainian].
2. Saienko, O. O. (2015). Osnovni pidkhody do orhanizatsii ta instytutsiinoho zabezpechennia derzhavnoi rehionalnoi polityky [Basic approaches to the organization and institutional support of state regional policy]. *Intelekt XXI - Intelligence XXI*, 5, 52-59 [in Ukrainian].
3. Kovbasiuk, Yu. V., Troshchynskyi, Yu. V. & Surmin, Yu. P. (Eds.) (2010). *Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic dictionary of public administration]*. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
4. Tarakhonych, T. I. (2010). Mekhanizm dii prava, mekhanizm rehuliuвання, mekhanizm realizatsii prava: osoblyvosti vzaiemodii. [Mechanism of action of law, mechanism of regulation, mechanism of implementation of law: features of interaction]. *Pravo - Law*, 50, 12-18 [in Ukrainian].
5. Yershova, N. H. (2020). Poniattia pravovoho mekhanizmu v konteksti publichnoi polityky: mizhnarodnyi dosvid dlia Ukrainy [The concept of legal mechanism in the context of public policy: international experience for Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid - Investments: practice and experience*, 19-20, 179-185. Retrieved from http://www.investplan.com.ua/pdf/19-20_2020/30.pdf [in Ukrainian].
6. Stetsenko, S. H. (2007). *Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine]*. Navch. posib. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
7. Trush, O. O. (2010). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi polityky u sferi tsyvilnoho zakhystu v Ukraini [Mechanisms for implementing state policy in the field of civil protection in Ukraine]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia - Theory and practice of public administration*, 4, 420-426. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2010_4_64 [in Ukrainian].
8. Shumeiko, T. A. (2022). Administratyvno-pravovi zasady formuvannia ta realizatsii derzhavnoi polityky u sferi obihu zbroi v Ukraini [Administrative and legal principles of forming and implementing state policy in the field of arms circulation in Ukraine]. *Dys.... dok. yuryd. nauk: 12.00.07*. Retrieved from <https://cutt.ly/qrs2dDfX> [in Ukrainian].
9. Borovyk, A. V. & Tomchuk, A. V. (2021). Administratyvno-pravovi mekhanizmy realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zapobihannia domashnomu nasylstvu. [Administrative and legal mechanism for implementing state policy in the field of preventing domestic violence]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurisprudentsiia - Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser.: Jurisprudence*, 49, 49-52. Retrieved from <https://cutt.ly/Vrs2jwg9> [in Ukrainian].
10. Shumeiko, T. A. (2020). Poniattia ta oznaky administratyvno-pravovoho mekhanizmu formuvannia ta realizatsii derzhavnoi polityky u sferi obihu zbroi v Ukraini [The concept and characteristics of the administrative